

נקודות של אור

מאמר יסודי בנבכי החיים שזכינו לטמוע מפי כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א - ביום רביעי פרשת אחרי מות-קדושים תשפ"ה

א. מעשה בגולם

ביום השישי לבריאה, כשכל העולם כבר היה מוכן, החיות התהלכו מלאות חיות, האילנות כבר נעו ברוח הקלילה, השמש והירח שימשו בתורנות והאירו את רחבי תבל – יצר הקדוש ברוך הוא גולם.

הוא היה גולם, דומם, שכב על האדמה כמו אבן נטולת חיות.

המלאכים, שראו את היצירה החדשה, התפלאו: "ריבונו של עולם, מה אנוש כי תזכרנו? בשביל מה יצרת את היצור החלוש, הדומם והעלוב הזה, שלא יכול לעשות שום דבר? אפילו לזוז בכוחות עצמו – הוא לא מסוגל! אז בשביל מה?"

את הבהמה, ברא הקדוש ברוך הוא מושלמת, היא – יחד עם החיות שלה. 'תוצא הארץ נפש חיה'.

גם הצומח, יצא מן האדמה – עם המינן המושלם של החיות האלוניות לה הוא זקוק כדי לקיים את תפקידו, לצמוח ולהתפתח.

אפילו הדומם קיבל את החיות שהוא זקוק כדי להתקיים, לעמוד ולשרת את הבריאה.

ורק אותו גולם מוזר, שוכב שם, נטול חיות.

בשביל מה צריך אותו כאן בעולם?

אמר הקדוש ברוך הוא למלאכים: **אתם רואים את היצור הזה? בשבילו בראתי את כל העולם. עבורו יצרתי אתכם, ואת הבהמה, ואת הצומח והדומם!**

הגולם הזה – הוא זה שימליך אותי בעולם!

ב. גולם מהלך על שתיים...

אבל איך?

איך גולם יכול להמליך את השם? מה הוא יכול להעניק מעצמו – למי שהכול שלו? איזה מס הוא יכול לשלם, כשאין בו אפילו טיפת חיים?

אמר הקדוש ברוך הוא: את הגולם הזה אני עומד להפוך ליצור עוצמתי, עם חכמה אדירה, עם יכולות כבירות, אתן לו משימות, אשתול במוחו רעיונות, אעניק לו חיות – שלי עצמי! אהפוך אותו לסוג של 'בורא'!

התפקיד שלו יהיה – לזכור שאני המלך ולא הוא. להכיר, שכל הפעולות האדירות שהוא עושה, שכל ההצלחות, שכל הכישורים, שכל ההישגים – לא קשורים אליו! שהוא עצמו בסך הכול גולם דומם...

הקדוש ברוך הוא נפח בתוכו נשמת חיים, ומאז מתהלך הגולם על שתי רגליו, כבר חמשת אלפים וכמעט שמונה מאות שנים, ובטוח שהוא המלך...

ג. מי פאן המלך?

הוא ירא שמים, אותו גולם.

הוא מסתובב בחברה טובה, התחנך במוסדות הכי טובים, למד היטב איך מתנהגים כמו יהודי כשר.

הוא יודע, שעל כל הצלחה – חייבים להודות להשם.

והוא אכן מיישם. מול כל הטוב שיש לו בחיים, הוא אומר 'ברוך השם'. לא שוכח להרים עיניים בתודה על הילדים המוצלחים, על הפרנסה, על הבריאות.

אבל האם הוא זוכר מי כאן המלך ומי כאן הגולם?

האם הוא זוכר שכל מה שיש לו – כלל לא קשור אליו?

האם כשהוא רואה אנשים אחרים, שהצליחו פחות, הוא מביט עליהם כשווה בין שווים, כי ההצלחה שלו הרי לא שייכת אליו?

לא כל כך.

ד. ה'דרך' – בְּשֵׁתִי מִלִּים

ר' אשר נכנס פעם למקווה ב'בתי הורנשטיין' בירושלים, ואחד הנוכחים, ששמח לראות את ר' אשר זמין וקרוב – שאל אותו:

"ר' אשר – אולי תגיד לי מהי ה'דרך'? מה היסוד של הבעל שם טוב הקדוש?"

אמר לו ר' אשר: ה'דרך' היא – "לא תגנוב!"

מה? מה הקשר?

ה. לא תוכל לִגְנוֹב

כשיש לך עשרה ילדים, כולם מוצלחים, כולם מרוויים אותך נחת בלי סוף – ורק אחד מהם חייב לקלקל את ה'פירמה', ולהרוס את השלימות...

כשהיו לך עשרה עסקאות מוצלחות, התוצאות דיברו בעד עצמן, הפרנסה זרמה בלי בעיות – אבל פתאום יש לך עסקה אחת שהורסת את החגיגה, הלקוח יוצא מאוכזב, הכסף ממאן לבוא, אתה נשאר עם טעם מר בפה...

כשהיתה לך תקופה מיוחדת בעבודת השם, הספקת גם הרבה דפים וגם הרבה שעות, הרגשת שכל תפילה – בוקעת רקיעים, אבל אז מגיע יום אחד – שהורס לך את מעטה השלימות...

הצלחת להתאפק עשרה ימים מלכעוס, או מלאכול דברים מיותרים, או מתאוות ופיתויים אחרים, אבל אז, פתאום הגיע רגע של חולשה – ונפלת...

מה קורה שם, מול הכישלון היחיד הזה? איך אנחנו מקבלים את זה?

לרוב, התגובה שלנו היא אחת מהשניים:

או שאנחנו מתכחשים לכישלון, מטאטאים אותו מתחת לשולחן, מתעלמים ממה שהיה – ומנסים למזער נזקים. העיקר שהשלימות שלנו לא תיפגע.

או שאנחנו נשברים לגמרי, וכל תשע ההצלחות כבר לא שוות שום דבר...

אבל האמת היא – שמדובר כאן בתהליך אלוקי שמימי, שמכוון בדיוק אלינו:

הקדוש ברוך הוא לקח אותנו, יצור גולם, והעניק לנו המון הצלחות, המון הישגים, כוחות, רעיונות, ילדים, התאפקויות...

אבל הוא לא נתן לנו את זה כדי ליצור כאן עוד ישויות בעולם, אלא כדי שנביר אותו דרך כל ההצלחות האלה! כדי שנשאל את עצמנו – איך ייתכן שגולם כמוני מצליח ככה? חייב להיות שיש כאן ריבונו של עולם שעושה הכול...

אבל אנחנו, מה לעשות, יש לנו גם נטייה חזקה לגאווה, רצון חזק להיות מלכים בעצמנו, ולכן 'גנבנו' את כל הטוב לעצמנו.

אומר לנו הקדוש ברוך הוא: **לא תגנוב – אני לא אתן לך לגנוב! מידי פעם אזכיר לך את המציאות שלך, אראה לך את ה'גולם' שלך, כדי שתתחבר אלי מחדש...**

"אמר הקדוש ברוך הוא – קיבלתם מלכותי? קבלו גזרותי!" **הדרך להמליך אותי בחזרה – היא רק על ידי אותם 'גזרות', אותם רגעים של קושי, של חוסר הצלחה...**

הם אלה שמזכירים לנו מי כאן המלך, ומי כאן הגולם.

כשהאדם לוקח את הכישלון למקום של התחברות – **הוא כבר לא מנסה להסתיר אותו. זה כבר לא 'כתם' – זה 'כתר'!**
זה מה שחיבר אותו, ואת כל ההצלחות שלו – לבורא יתברך!

ו. דְּבָקוֹת בַּחֻקִּים?

אנחנו יודעים שהמצוות שקיבלנו מאת השם נועדו לחבר אותנו אליו.

'תרי"ג עטין' מכנה הזוהר הקדוש את המצוות. שש מאות ושלוש עשרה 'עצות' להידבק בבורא.

אבל הבה נתבונן: האם קיום החוקים האלוקיים הופך אותי למחובר?

האם כשאני נמנע מנהיגה במהירות מופרזת – אני הופך להיות 'מחובר' לשר התחבורה?

האם כשאני משלם מיסים – אני זוכה ל"דבקות" בשר האוצר?

מה יש בחוק האלוהי – שמחבר אותי למי שחוקק אותם?

ז. אֵל תִּסְתַּפֵּק בְּפֶרְסְךָ!

האדם, גולם מטבעו, לא אוהב לקום מהמיטה. הוא היה מעדיף להישאר על מקומו, לא להתאמץ, לא להזיע, ודאי שלא עבור דברים שהוא לא רואה מול העיניים מה הוא מרוויח מהם...

האדם, עם יצר ליבו הרע, היה רוצה לגנוב, היה רוצה ללכת אחר התאוות, היה רוצה לוותר על כל הגבולות...

אבל הקדוש ברוך הוא מרחם עליו, הוא רוצה לשמור אותו קרוב אליו!

לכן, הציב הקדוש ברוך הוא סביב האדם המוני מחסומים וגבולות, שישמרו עליו מהחטא – ויעודדו אותו ללכת בדרך הטובה.

הוא שם אותו במשפחה טובה, הקיף אותו ביהודים שמורים, הכניס בו חשש תמידי מ'מה יאמרו', מילא אותו ברצון להשתדך עם משפחות 'יפות', נטע בו מצפון מייסר, מילא את האזור שלו עם אנשים שרואים את מעשיו, הביא לו ילדים שצריכים להתחנך בדוגמה אישית – ועוד...

האדם יכול להסתובב חיים שלמים, ולא לגנוב, ולא להתפתות אחר קסמי שווא, ולקיים בכל יום את כל המצוות – אבל כל זה לא בזכותו, זה אך ורק החיות האלוהית, ההשגחה העליונה ששומרת עליו מכל משמר!

אבל כרגיל – האדם תמיד מעדיף לייחס את כל זה לעצמו, לחשוב שהוא זה שהצליח לעבוד עם עצמו ולהתעלות למדרגות גבוהות...

הקדוש ברוך הוא נתן לנו תרי"ג מצוות – אבל בכל מצווה יש שני חלקים:

1. **קיום המצווה בפועל והימנעות מחטא** – והם אלה שמבטיחים לך שכר ועונש.

2. **החיבור הפנימי לבורא**, על ידי הכרה שלא יכולתי לעמוד במשימות האלה בכוחות עצמי – ורק השם הוא זה ששמר עלי!

עיקר הדבקות – תלויה בחלק השני, בחיבור הפנימי.

כי כשאני מקיים את המצווה, ואני יודע שהכוח לקיים אותה היא אך ורק ממנו יתברך – פגשתי אותו! התחברתי אליו!

אמר הקדוש'ניצער מגיד: המשנה אומרת 'אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס'!

אל תסתפקו ב'פרס'! אל תסתפקו בחצי משימה!

אל תשכחו שעיקר המצווה – היא כדי לחבר אותי אליו, על ידי הכרה שאני בסך הכול גולם, ולא הייתי רוצה לעשות את המצווה, והייתי רוצה להיסחף אחר התאוה – ורק השם שמר עלי!

תור ארוך קידם את פניו בחדר ההמתנה. כולם מחכים להיכנס לחדרו של הגביר, כל אחד וארגון הצדקה שלו, כל אחד והמטרה לשמה הוא מקבץ נדבות.

הוא הגיע לבאן בטיסה ארוכה, כדי להתרים על חלוקת ענק שנערכת בירושלים למשפחות נצרכות.

פרוספקט ההתרמה מוכן בידי, תמונות מרהיבות של החלוקה, של ארגזי העופות, של משטחי הירקות. אם הגביר ישתכנע בעוצמת החלוקה – הוא מסוגל לממן חלק גדול מההוצאות.

סוף סוף מגיע תורו, והוא נכנס לחדר המפואר יחד עם עוד שניים-שלושה 'משולחים', כולם מארץ ישראל.

העשיר יושב על כיסא מכובד, והראשון ניגש אליו בלחישה, והוא עומד מאחוריו, מצליח לשמוע את השיחה ביניהם.

"אני יהודי מארץ הקודש", מתחיל ההוא שלפניו, "ואני עורך חלוקת ענק בירושלים עיר הקודש..."

הוא נדרך. גם הוא עורך חלוקה בירושלים!?

המשולח ממשיך: "הנה, הבאתי איתי תמונות מהחלוקה האחרונה, תראה..."

הוא מציץ לתמונות הצבעוניות – ועיניו חשבו.

זו החלוקה שלו!

אלה התמונות שלו!

המשולח הראשון מתחזה, והוא 'גונב' לו את הגביר!!!

הוא יצא משם שבור, חזר את כל הדרך ארצה – ונכנס בסערה לר' אשר: "מה עושים? איך מעמידים אותו על המקום? הוא עלול לקצור את כל הפירות לעצמו!"

אמר ר' אשר: **"שיהיה לו לבריאאות..."**

החבר, לא ידע איך להכיל את התשובה הזו. יש כאן גנב, והוא עלול להרוס את כל ההשקעה של הארגון שלו בהתרמה!

אמר לו ר' אשר: **בוא נגיד שתיכנס איתו למריבה, שתזמין אותו לדיני תורה. מה נרויח? גְרוֹשׁ לָפָה – גְרוֹשׁ לְשָׁם...**

אבל את העיקר – תפסיד!

את הקשר שאתה יכול להשיג בשתיקה הזו, בהתמודדות הזו, אתה עלול לפספס!

הקדוש ברוך הוא זימן לך הזדמנות להתחבר אליו דרך ההתמודדות הזו, לנשוק שפתיים, להבליג מתוך הכנעה, מתוך הבנה שאני לא מנהל את העולם, שאני לא יותר טוב ממנו...

אם תוותר על זה לטובת עוד שק תפוחי אדמה – אולי זה יצטלם יותר טוב, אולי תקבל את התואר 'איש החסד הגדול ביותר בירושלים', אבל את ה'מלכות' פספסת! לא קיבלת את 'גזרותי'! הסתפקת ב'פרס', בחצי מטרה!